

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Gjæring Afklaring

Citation: Knudsen, Jakob: "Gjæring Afklaring", i Knudsen, Jakob: *Gjæring Afklaring*, udg. af Poul Zerlang , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 407. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj01val-shoot-idm140346603059040/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Gjæring Afklaring

stor Grabow (G.-A., 181-184) om naturen og må opleve, at Goethedyrkeren, Böcklin-elskeren, Spinoza-disciplen ikke hviler med ro i sit monistiske univers. Han føler, at selv Goethe nok har haft en angstknude, og erklærer: »Alligevel – i normal Tilstand – elsker jeg Goethe og Böcklin, – fordi de to kjære Mennesker veed saa herlig at skjule deres Angst. – Og saa kan jeg alligevel opdage dem, he, he, he.»

2: Om Rebekka siges (G.-A., 180): »Alverdens Herlighed laa for hendes Øjne, Jord og Himmel aabnede sig for hende uden Grænser« osv. Som bekendt fristede Satan Jesus med »Alverdens Herlighed« (se note til 180).

3: Karls fader og Karls ven Hellum er to af de mennesker, der skildres med størst sympati. Begge slår fast, at Karl ikke vil nå lykken sammen med Rebekka. Faderen siger: »– der kommer Du Pinedød til kort, lille Karl«, og Hellum, som ganske vist er Karls ulykkelige rival, mener, at drømmen om det uforglemmelige øjeblik er dømt til undergang (se G.-A., 226).

4: I G.-A., 283-284, overlades intet til læserens egen iagttagelseevne: Fortælleren meddeler: »Paa samme Tid som Karl saaledes med hele sin Lidenskab tilhørte Rebekka, bevægede, uden at han i mindste Maade lagde Mærke dertil, ikke blot hans Tro, men ogsaa hans Tanke sig bort fra hende.«

5: Da Karl oplever sit andet stærke angstanfald, må han atter igennem den pinifulde indre proces, som er ved at drive ham ud i vanvid. Først da han af sin ven Esby får bekræftet, at han kan befri sig ved at bede, bliver han forløst. Da er det for Karl, som om hele hans barn-dom bryder frem i ham.

6: Mødet på Leopoldsberg foregår, medens den indianske sommer blomstrer – i oktober.

7: Sven Møller Kristensen har påpeget (*Digtning og livsyn*, 1950, s. 143), at da Karl møder Rebekka første gang, er hun iført en *gul* kjole med udsækning. Da han er sammen med hende på Leopoldsberg, er hun i *mørkegrønt*, »som Egeblade, lige før de visner«. Man kunne tilføje, at da Karl møder hende sidste gang, er hun i *grå* spadsredragt!

Forløbet på Leopoldsberg synes at bekræfte, hvad fortælleren har lagt op til.

Rebekka må se i øjnene, at drømmen om det evige øjeblik nu uigenkaldeligt er slut. Hun har ikke opnået sin intenst begærede livslykke. Senere slår hun sig på det nationale og har det meste af året en